

Брой 12

ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТЕН

2004

3 Броя:

2/3 стр.

**ПРОЗРАЧНОСТ
В КОМУНИКАЦИИТЕ**

4/5 стр.

**ПЛЕВЕН И РАЗГРАД
СА ПЪРВИТЕ ПОБЕДИТЕЛИ
В КОНКУРСА ЗА
ПРОЗРАЧНОСТ В ОБЩИНИТЕ
НА ФРМС**

6/7 стр.

**ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ
В ОБЩИНСКОТО И
РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ**

8/9 стр.

**СЛЕДВАЩОТО
РАЗШИРЯВАНЕ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ -
РОЛЯТА НА РЕГИОНИТЕ
И ГРАДОВЕТЕ**

10/12 стр.

**Тема с подължение:
ПРОЦЕДУРИ ЗА
КОНСУЛТАЦИИ С МЕСТНИТЕ
ВЛАСТИ - ХОЛАНДИЯ**

13 стр.

**ПЪРВИТЕ РЕЗУЛТАТИ
СА ОБНАДЕЖДАВАЩИ**

14/15 стр.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

16 стр.

КАЛЕНДАР

ПРОЗРАЧНОСТ В КОМУНИКАЦИИТЕ

■ Михаела Малеева

изпълнителен директор, АСКО

Програма Инициатива местно самоуправление (ИМС) на Американската агенция за международно развитие и Асоциацията на специалистите по комуникация в общините (АСКО) организираха на 16 и 17 ноември 2004 г. семинар на тема „Прозрачност в комуникациите“ за специалистите по връзки с обществеността в общините. Тази инициатива се проведе в рамките на Кампанията за прозрачност в управлението на общините, която ИМС и ФРМС обявиха в началото на 2004 г.

Изключителен интерес предизвика участието на Бил Гарент - консултант на ИМС, който сподели богатия си професионален опит и предостави модел за разработване на план за прозрачност в комуникациите - ръководни принципи, цели, целеви аудитории, ключови послания, добри практики и инструменти, както и оценка на резултатите и бъдещи възможности.

През втория ден основна тема, която се дискутираше, беше мястото и ключовата роля на PR специалиста в екипа по прозрачност на управлението в една община. Членовете на АСКО имаха възможността да видят и най-добрите практики в САЩ, получили награди на 16-та годишна конференция на ЗСМА (Професионалната асоциация на специалистите по комуникации и маркетинг в общините). Много въпроси и коментари предизвикаха споделяният опит на специалистите по връзки с общест-

веността на Стара Загора, Струмияни и Силистра (участници в Демонстрационния екип общини в Националната кампания за прозрачност).

Асоциацията на специалистите по комуникация в общините съзнава, че предизвикателствата и отговорностите на PR специалистите са големи и това налага много добра подготовка, професионален опит и взаимопомощ. Като професионална организация, създадена да подпомага дейността на членовете си, АСКО поема ангажимент да дава консултации и експертна помощ при прилагане на различни форми за поощряване на открито, отворено за гражданите управление.

PR специалистите се обединиха около основните послания:

- ✓ Прозрачността гради доверие на гражданите.
- ✓ Прозрачността е единственият нормален начин на работа и е белег на успешно и демократично управление.
- ✓ Прозрачността дава гаранции за инвестиции и ползотворни партньорства (медии, неправителствени организации, бизнес).
- ✓ Прозрачността преизбира.
- ✓ Гражданите имат право да изискват прозрачност и да участват активно в управлението на общината.

Членовете на АСКО за пореден път потвърдиха, че Етичният кодекс на Асоциацията въвежда конкретни професионални стандарти и се е превърнал в нравствена норма на поведение.

За допълнителна информация:
тел./факс: (02) 230 047 и 0898 633 619

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на Асоциацията на специалистите по комуникации в общините

Специалистите по връзки с обществеността, обединени в Асоциацията на специалистите по комуникации в общините (АСКО) в Р България, отчитат, че упражняват професия, която налага да контактуват с много хора и им дава възможност да влияят на общественото мнение. Това изисква дейността им да бъде подчинена на регламентирани морални норми на професионално поведение.

Членове на АСКО заявяват, че приемат принципите на настоящия Етичен кодекс и те ще са определящи в ежедневието им работа и поведението им като личности.

Всеки член на АСКО се задължава:

1. Да допринесе за по-добра комуникация и обективно информиране на обществеността за работата на общината. С дейността си да позволи на всеки гражданин да се чувства информиран и да осъзнае възможността да се включва активно в местното самоуправление.

2. Във всички случаи и при всички обстоятелства поведението му да заслужава доверие и да не разпространява информация, която не се основава на установени и проверени факти.

3. При изпълнение на професионалните си задължения да спазва моралните принципи и правила на „Всеобщата декларация на правата на човека“.

4. Да изгражда морални, психологически и интелектуални условия за ефективен диалог, да уважава и стимулира изразяването на различни гледни точки на участниците в него.

5. Да подчинява действията си на обществен интерес за гласност и прозрачност на управлението.

6. Да не допуска поведение, което би увредило доброто му име на професионалист и член на АСКО.

7. Да не използва подвеждащи техники, които не могат да бъдат контролирани от отделната личност.

8. Да проявява честност, порядъчност, надпартийност и лоялност към институцията, в която работи.

9. Да не се разкрива поверителна информация и да не я използва за лично облагодетелстване.

10. Да не прекрочва границата на своята професионална компетентност.

Този етичен кодекс е изработен и приет на 18 юни 2003 г. в гр.София на семинар „Професионалните отговорности на общинския ПР специалист“, организиран съвместно с Фондацията за реформа в местното самоуправление и с подкрепата на Американската агенция за международно развитие.

ФРМС продължава да предоставя консултантска и методическа помощ на български общини, демонстрирали своята готовност и висока мотивация да изградят **общински центрове за услуги и информация за гражданите (ЦУИГ)** със собствени сили. Чрез своите експерти ФРМС и Екипът за новаторски практики в местното самоуправление съдействат при разработване на проекти за изграждане на ЦУИГ, съвместно с общински специалисти и партньори на общините.

В процеса на разработване и реализация на проектите си общините имат възможност да получат разнообразна информация и компетентни консултации във връзка с:

- ◆ разработване и внедряване на цялостен проект за общинска информационна система;
- ◆ организация на работата в оперативните звена с цел подготовка и реализация на процесите по извършване на услуги за гражданите;
- ◆ организация на технологичните процеси по предоставяне на автоматизирани услуги;
- ◆ организация и определяне на функционалното предназначение на работните места в централите;
- ◆ системно администриране на общинските бази данни;
- ◆ структура и съдържание на общинска интернет-страница и др.

За повече информация:

Тодор Младенов,

Екип "Финансирани програми"

02/976 89 40;976 89 89

tmladenov@flgr.bg

Фондацията за реформа в местното самоуправление продължава провеждането на семинар „Работа в екип“ в различни общини на страната. Интересът към обучението е голям, поради което ФРМС осигури още два екипа от лектори, за да отговори на заявките на общините.

Заявки за семинара можете да изтеглите от уеб-страницата на ФРМС.

Очакваме вашите заявки за месец януари.

Ето отзиви на някои от участниците в обучението:

... Продължавайте да сеете мъдрост и да ни учите!

... Както винаги ФРМС се представи на ниво - и организацията, и чудесните лектори!

... Да сте по-често сред нас и по други теми!

ФРМС ВРЪЧИ НАГРАДИТЕ ЗА ПРОЗРАЧНОСТ В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Фондацията за реформа в местното самоуправление и Програма Инициатива Местно самоуправление с подкрепата на Американската агенция за международно развитие от началото на 2004 година иницираха Кампания за прозрачност, насочена към всички български общини. Основната цел на кампанията е повишаването на прозрачността в работата на общинските съвети и общинските администрации, което да доведе до нарастване на доверието на гражданите в местната власт и стимулиране на тяхната гражданска ангажираност.

Партньори на ИМС и ФРМС в реализацията на кампанията бяха Националното сдружение на общините, регионалните асоциации на общините и професионалните асоциации на общински специалисти. В рамките на Кампанията за прозрачност в общините през тази година се реализираха дейности, утвърждаващи прозрачността в местното самоуправление:

- ◆ Разпространен бе **Въпросник за самооценка** на общините относно степента на прозрачност в различните направления на тяхната дейност;
- ◆ Изготвен и разпространен в помощ на всички

общини бе **Комуникационен план на кампанията**;

- ◆ Сформиран на конкурсен принцип бе **Демонстрационен екип** от 17 пилотни общини, които изявиха готовност да прилагат нови практики за прозрачност и да предават опита си с останалите общини.

ФРМС учреди награда **Награда за прозрачност в местното самоуправление** в две категории: Най-прозрачно работеща община и Най-добра практика за прозрачност в рисковата област. На Втората годишна среща на българските местни власти (6 - 8 октомври 2004 г.) Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, обяви началото на Конкурса за прозрачност.

До 6 декември, крайния срок за набиране на кандидатури, в категорията **„Най-добра практика за прозрачност в рисковата област“** бяха получени 30 иновационни практики, приложени в различни области от дейността на общината. Бяха номинирани общините Вълчи дол, Монтана, Разград, Силистра, Смядово и Струмяни.

Фондацията за реформа в местното самоуправление удостои **Община Вълчи дол** с трета награда и почетен диплом за практиката **„Да вдигнем завесата на**

търговете - прозрачно и ефективно управление на общинската собственост“; и **Община Смядово** с втора награда и почетен диплом за практиката **„Нов начин за назначаване на тръжни комисии - метод за предотвратяване на опитите за корупция“**.

Първо място в категорията **„Най-добра практика за прозрачност в рисковата област“** спечели **Община Разград** за практиката **„Ефективен кон-**

трол върху изпълнението на договорените условия в реализираните сделки по Закона за общинската собственост“.

В категорията „**Най-прозрачно работеща община**“ в надпреварата участваха 17 общини, които използват

висок процент от практиките във Въпросника за прозрачност, формирали са общински екипи, включващи както общинската администрация и общинския съвет, така и граждани, бизнес и медии, реализирали са впечатляващ брой нови практики през тази година и са разработили и приели програми и планове за действие в областта на прозрачността. В тази категория бяха номинирани общините Берковица, Добрич, Мездра, Плевен, Разград, Стара Загора и Струмяни.

Фондацията за реформа в местното самоуправление удостои **Община Берковица** с почетен диплом за **трето място** в категорията „Най-прозрачно работеща община“. Община Берковица прилага 79% от практиките, включени във Въпросника, реализирала е 24 нови практики и е планирала 12 практики за близко бъдеще.

Второ място си поделиха **Община Струмяни** и **Община Стара Загора**. Община Стара Загора прилага значим процент от практиките, отразени във Въпросника за състоянието на прозрачност - 92%, а Община Струмяни бележи изключително развитие в прилагането им - от 45% през май до 80% през ноември тази година. И двете общини са анализирани успешно своята работа в областта на прозрачността, създали са екипи с широко представителство и са разработили успешни програми и планове за действие.

Победител в категорията „**Най-прозрачно работеща община**“ стана **Община Плевен**. Община Плевен бе изключително активна в рамките на Кампанията за прозрачност на общините през 2004 г. и на Демонстрационния екип по прозрачност. Тя прилага над 81% от практиките, включени във Въпросника, реализирала е 18 нови практики през 2004 г. и е планирала 25 практики във своята Програма за повишаване прозрачността на работата на общинския съвет и общинската администрация. Програмата на Община Плевен представлява внимателно обмислен и полезен документ, който би могъл да послужи за модел на други общини, които предприемат подобни стъпки.

ФРМС благодари на всички общини участници в конкурса за новаторските идеи и за благородните усилия за утвърждаване на прозрачността като единствен начин на демократично управление. Благодарности изказваме и на екипа на Инициатива Местно самоуправление за подкрепата и ценния опит, предоставен на българските общини!

Вярваме, че Наградата за прозрачност в местното самоуправление ще се превърне в традиция и в следващите години Кампанията за прозрачност ще обхваща все повече български общини, ще продължава да изгражда високи стандарти в работата на местните власти и ще насърчава участието на гражданите в управлението. ◆

ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ В ОБЩИНСКОТО И РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Швейцарският център за селскостопански консултации бе домакин на Международния РЕНЕ семинар по процеси за гражданско участие в управлението

Международният РЕНЕ семинар „Процеси за гражданско участие в общинското и регионалното развитие“ се проведе от 12 до 16 октомври 2004 година във Фиш, кантон Вале, Швейцария. Със своите 35 участника от 12 страни това бе едно от най-важните събития в календара на РЕНЕ за настоящата година. Семинарът предостави възможност за обмяна на опит относно различни стратегии и подходи за гражданско участие и стимулиране на проекти за развитие в общините и регионите.

В продължение на над 10 години Швейцарският център за селскостопански консултации (LBL) работи по проблеми на гражданското участие в общинското и регионалното развитие, особено чрез подхода „Обучение и дейности гражданско участие“ (PLA), както и чрез методи като „Търсене на бъдещето“ или „Открито пространство“. Поради тази причина екип „Образование и методологии“ към LBL пое инициативата да организира този семинар за обмяна на опит между различни европейски страни. Консултанти, ръководители на проекти на НПО, представители на местното самоуправление, изследователи, университетски преподаватели и предприемачи се събраха във Фиш, за да обсъдят методи и подходи за гражданско участие, насочени към постигането на устойчиви промени в общините и регионите.

Инициирането на процес на гражданско участие означава сътрудничество с хора, които търсят бъдещи предимства или подобрения, но чиито интереси или цели често са твърде противоречиви. Инициираният процес се концентрира едновременно върху много и различни цели:

- ✓ развитие на ресурси и инфраструктура;
- ✓ нови професионални възможности;
- ✓ генериране на доход;
- ✓ добро управление и социален живот.

Процеси с гражданско участие се прилагат все по-широко в европейските страни - от проекти за природни паркове до подобряване на демокрацията на местно ниво. Положителните резултати от процесите с гражданско участие се дължат на факта, че методологията дава въз-

можност на хората сами да разрешават конфликтите помежду си, както и да гарантират, че всички имат принос в крайното решение.

Процесите с гражданско участие и заложения в тях потенциал за трайни промени играят важна роля в стратегиите за развитие на страните от Източна и Западна Европа. Поради факта, че се концентрират върху регионалното развитие, подобряването на управленските практики и създаването на демократични структури, процесите с гражданско участие ще се превърнат в „ключови технологии“.

Дванадесетте презентации, организирани като отделни работни срещи с продължителност час и половина, всяка от тях за различен социален контекст, предоставиха информация за някои от най-интересните проекти, свързани с гражданско участие в Европа: По какъв начин всички фермери от даден регион могат да допринесат за намирането на ново съдържание на селскостопанските консултации, което да ги направи полезни за всички? По какъв начин една мрежа от проекти може да преодолее и най-големите трудности във взаимодействието и да продължи да работи по начин, благоприятен за всички?

Иновациите и преразпределението на власт или влияние често си пробиват път твърде бавно, дори незабележимо. Понякога остават незабелязани и случаи на прекратяване или прекъсване на предишни прогресивни процеси. Посредством множество подробни въпроси и отговори, казуси и заключения участниците в РЕНЕ семинара във Фиш се опитаха да определят основните изисквания относно качеството и устойчивостта на гражданското участие.

Участниците споделиха примери от своите страни, успешни подходи и уникални заключения. Презентациите и предоставените тематични материали бяха високо оценени от присъстващите: Какъв е потенциалът и какви са ограниченията на гражданското участие? По какъв начин усилията на НПО за по-добра демокрация могат „да се закотвят“ в системата, в механизмите на властта? Всички мисли, споделени по време на семинара, както и резултатите от обсъжданията бяха събрани в комплекти от предложения, идеи и практически препоръки, които бяха представяни накратко всяка сутрин като „научено от предишния ден“.

Участниците бяха впечатлени от срещите си с местни жители, участвали в предишни процеси с гражданско участие: множество видими дейности в селата от Ермен и три съседни населени места, както и някои интересни резултати от проект „Търсене на бъдещето“ в област Гомс бяха представени от „Групата за промяна на мисленето“. Силният интерес на чуждестранните експерти, изразен чрез оживени дискусии с регионални мениджъри, кметове и жители на селата, допълнително подсили ентузиазма на местните хора, които участваха в представянето на резултатите.

Разбира се, няма универсална рецепта за това как да се попречи на ентузиазма, на първоначалния изблик на енергия в процеса на гражданско участие да загуби силата си. Въпреки това участниците споделиха много забележителни препоръки за такива „основни нужди“, както се вижда от интервютата по-долу.

СТИМУЛИРАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ НА РАЗВИТИЕТО

КАК МОЖЕ ДА СЕ ЗАПАЗИ СИЛАТА НА ПЪРВОНАЧАЛНИЯ ЕНТУЗИАЗЪМ И ИЗБЛИКЪТ НА ЕНЕРГИЯ, ХАРАКТЕРНИ ЗА НАЧАЛОТО НА ПРОЦЕС С ГРАЖДАНСКО УЧАСТИЕ?

**ГИНКА КАПИТАНОВА,
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН
ДИРЕКТОР, ФОНДАЦИЯ
ЗА РЕФОРМА
МЕСТНОТО
САМОУПРАВЛЕНИЕ,
СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ:**

Първоначалният новаторски дух не трябва да се губи. Особено при процеси, в които хората имат

трудности и се надяват да постигнат по-добра демокрация на местно ниво, всички имат нужда от голяма сила. Тогава се появява и възможност за запазване на новаторския дух или за неговото пробуждане. И като казвам това, нямам предвид ентузиазмът да се подклажда само от външни експерти, но и от жителите на общините. Те притежават този дух, тази първоначална енергия. И имат толкова много идеи, които биха могли да бъдат подобряни. Човек винаги може да разчита на техните идеи.

Този новаторски дух никога не трябва да бъде задушаван, нито да бъде разочарован.

**ЕЛКЕ ВИЕЛИНГА,
ИНСТИТУТ ЗА
СЕЛСКОСТОПАНСКИ
ИКОНОМИЧЕСКИ
ПРОУЧВАНИЯ,
ВАГЕНИНГЕН,
ХОЛАНДИЯ:**

Казано накратко - чрез връзка! Смятам, че най-важното е да се поддържа контактът с всички,

с които е установена връзка. Това означава постоянна работа в мрежа. Не по-малко важно е и да поддържате връзка със самите себе си, с вътрешните си нужди и енергия. Би било много полезно, ако от време на време си задавате въпроса: „Това ли е промяната, към която се стремя? Защо все още се занимавам с това?“

Според мен това е един от елементите на здравословния процес с гражданско участие, насочен към подобряване качеството на ръководството. По какъв начин? При един процес с гражданско участие съществуват множество интереси, които често си противоречат. Гражданското участие е истинско само когато всички получават възможност да допринесат за постигането на резултатите. Всеки, който поема инициативата и се концентрира върху постигането на добри резултати в една дискусия, поема ролята на лидер. Един добър фасилитатор постоянно дава възможност на участниците да сменят лидерите.

**КРИСТИНА
ВИНОГРАДНИК,
СЕЛСКОСТОПАНСКИ
УНИВЕРСИТЕТ, КИЕВ,
УКРАИНА:**

Любимият ми ключов фактор е способността на хората да се мотивират сами. Дори и след като са направили грешки - а може би особено в такива

случаи - някои от нас винаги се опитват да погледнат напред и да видят какво биха могли да направят по-добре следващия път. Често няма полза човек да се чувства разочарован твърде дълго и да анализира проблемните ситуации до най-малките подробности. Хората, които се радват на възможностите, които се откриват пред тях, да променят нещо, продължават напред и имат стимулиращ ефект върху колегите си. Освен всички полезни методи и стратегии, способността да се мисли положително е една от прекрасните съставки на процеса на гражданско участие.

Радиотема: СЛЕДВАЩОТО РАЗШИРЯВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ - РОЛЯТА НА РЕГИОНИТЕ И ГРАДОВЕТЕ

На 1 декември 2004 г. по Програма „Хоризонт“ бе излъчено поредното издание на „Общински радиофорум“ - предаване, което вече трета година се стреми да запознае обществеността с ролята, отговорностите и успехите на местните власти в България. Поредицата е съвместна инициатива на Българското национално радио и Фондацията за реформа в местното самоуправление.

Повод за предаването бе проведената от Комитета на регионите на Европейския съюз на 5 ноември 2004 г. в Хатфийлд Хийт - малко градче край Лондон, Есекс - еднодневна конференция на тема: „Следващото разширяване на Европейския съюз: ролята на регионите и градовете“.

Конференцията бе открита от лорд Ханингфийлд, председател на Регионалния съвет на Есекс, вицепрезидент на Комисията за международни отношения на Комитета на регионите и съ-председател на Смесения консултативен комитет на Комитета на регионите и НСОРБ, и Роджър Калиф, вицепрезидент на Комисията за международни отношения на Комитета на регионите.

В присъствието на представители на Комитета на регионите на ЕС, на Генерална дирекция „Разширяване на ЕС“, четири страни кандидатки - Хърватска, Турция, България и Румъния - дискутираха някои от възловите проблемни области, стоящи пред тях в процеса на евроинтеграция от гледна точка на местните и регионални власти.

България беше представена на форума от г-р Красимир Мирев, кмет на Община Търговище и председател на УС на Националното сдружение на общините в Република България, съ-председател на Смесения консултативен комитет, и Лъчезар Росенов, общински съветник - Община град Добрич и председател на УС на Фондацията за реформа в местното самоуправление. Те бяха и събеседници в радиопредаването.

Представяме ви интересни моменти от форума.

ЛЪЧЕЗАР РОСЕНОВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ФРМС:

На конференцията имахме чувството, че България е най-близо до присъединяването. Това беше многократно подчертавано в изказванията на членовете на Комитета на регионите. Всъщност за първи път се почувствахме като отличниците. Местните власти на България участват в работата на Комитета на регионите вече три години. Изслушванията за напредъка на местните и регионалните власти на отделните страни се провеждат всяка година. Досега бяхме в компанията на другите десет страни кандидатки, които станаха членки на Европейския съюз, и за нас беше интересно да слушаме за напредъка на тези страни и за тяхната подготовка. Сега беше интересно на останалите три страни да слушат за България и да слушат за това докъде са стигнали българските местни власти. Бяхме и единствената страна, приключила преговорния процес. Още веднъж искам да подчертая, бяхме в най-благоприятна позиция.

Ние като българска страна имахме две изказвания. Едното беше на д-р Мирев, свързано с финансовата децентрализация. И трябва да кажа, че това беше много задълбочено изказване, което концентрира много трудния български опит в процеса на финансова децентрализация и много откровенно бяха казани проблемите. Посветих своето изказване по-скоро за взаимодействието между местните власти и Комитета на регионите и какво ние очакваме от Комитета на регионите - по-голяма настойчивост, мониторинг, защото трябва да признаем, че това беше първото ни участие, в което, след като е приключил преговорният процес, ние можехме съвсем откровенно да поставим проблемите си.

Около 70 % от текстовете на подписаните вече преговорни глави касаят по някакъв начин местните и регионалните власти и децентрализацията се разглежда не само и не толкова като даване на права на местните власти, а по-скоро като инструмент и механизъм за повишаване възможността да се отговори на всички изисквания и предизвикателства. Децентрализацията е процес, отдавна приключил в западноевропейските страни членки на Европейския съюз, където на местните власти се гледа като на онези власти, които са най-близо до

хората и най-естествено е те да решават техните проблеми. На тях са прехвърлени достатъчно права, пълномощия, средства и инструменти за провеждане на политики. Държавата се е разтоварила от тези функции. Докато при нас централизацията е изключително силна и рефлексът централната власт да решава и най-малките проблеми, да се намесва и в най-малките детайли в работата на една община са все още много силни и непреодолими, за съжаление.

Малкото подобрене, което наблюдаваме, е резултат на огромния натиск на общините, на Националното сдружение на общините, на регионалните асоциации, на работата, която провежда Фондацията за реформа в местното самоуправление, на многобройните срещи, на помощта, която ни оказва Американската агенция за международно развитие, която е радетел за финансовата децентрализация в България. Но централният апарат много бавно отстъпва правото на общините да ръководят собствените си финанси.

Посоката на развитие е правилна. Местните власти са допускани до все повече източници на средства и самите местни власти правят все повече, за да подготвят себе си за разработка на проекти. Във все повече общини се създават кадри, които се занимават именно с подготовка на проекти. Организациите на местните власти са подготвили редица учебни пособия. Ще дам като пример ФРМС, която не само е подготвила редица пособия за подготовка на проекти, но и обучава и участва в подготовката на проекти на общините.

Нашите наблюдения са, че българските общини са доста добре подготвени. Не мога да кажа за 100% от тях, но по-големите общини и тези, които са проявили желание, са създали свой капацитет и заедно и с неправи-

телствените организации на тяхна територия или национални неправителствени организации много успешно кандидатстват и усвояват добре средства от предприемаческите фондове.

Д-Р КРАСИМИР МИРЕВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА НСОБЪ:

А Ако се сравняваме с другите поканени държави, можем да отчетем като резултат, че сме доста по-напред от тях.

От друга страна, като подготовка за предстоящото влизане през 2007-ма година ние отчитаме, че имаме много сериозни проблеми и че времето ни е доста малко, за да ги ликвидираме всичките и да влезем в ЕС по един подходящ начин.

За да има самостоятелна и достатъчно силна и конкурентноспособна местна власт - забележете, не конкурентноспособна с правителството, ние нямаме какво да делим с него, но конкурентноспособна с другите общини от Европейския съюз, защото влизаме на този пазар, ако щете - за пари и проекти - считаме, че към този момент като бюджет, форми и разпределение не сме постигнали достатъчна прозрачност. За да стане това, е необходимо да бъдат изготвени стандарти както за общински, така и за делегирани държавни дейности.

Второ, местните приходоизточници следва непрекъснато да се увеличават: не само като обща сума пари, но и като направления. Не приемаме да ни бъдат отнемани местни данъци или други местни приходоизточници, без да бъдем компенсирани с други законни такива, а не с централизирани държавни трансфери.

Искаме, и това е съвсем нормално, всичко, което получаваме като задачи, което поемаме като ангажменти за осъществяване на услуги за нашите граждани, да бъде по един законен, прозрачен начин и финансирано достатъчно добре.

Приехме през месец юли тази година програма за подготовка на местните власти за приемане в Европейския съюз и това са стъпките, с които трябва да създадем капацитет - технологичен, кадрови - на нашите общини. Големите и средните общини са общо взето добре компютризирани, но малките не са. Трябва да създадем оня необходим капацитет от наши служители, за да преминат местните власти у нас напълно към изискванията и правилата на Европейския съюз. Освен всичко друго, да могат да осъществят контакт както в хоризонтала, така и във вертикала - с другите общини на страни членки на Европейския съюз.

Това са много сериозни изисквания. И за времето, което имаме, се изискват огромни усилия, за да ги постигнем. ◆

„Бяла книга на процедурите за консултация с местните и регионални власти в Европа“: Продължаваме да ви запознаваме със съществуващите модели и практики, свързани с асоциирането и представителността на местните власти в Европа, степента им на участие в процеса на взимане на решения на национално и европейско ниво; съществуващите механизми за консултация и тяхната правна регламентация

ПРОЦЕДУРИ ЗА КОНСУЛТАЦИИ С МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ - ЕВРОПЕЙСКИЯТ ОПИТ 4

ХОЛАНДИЯ

Въведение

Холандия е „децентрализирана унитарна държава“, което означава, че в крайна сметка задълженията, правомощията и компетенциите на общините и провинциите произлизат от държавното ниво, като същевременно уважението към местното и провинциалното самоуправление и гаранциите за техните за автономни компетенции са заложили дълбоко в правната и политическата рамка на холандското общество.

До края на осемнадесети век Холандия е конфедерация от повече или по-малко автономни провинции. След окупацията на страната от французите по време на Френската империя голяма част от административната система в Холандия се променя по френски модел. С приемането на Конституцията през 1848 година, обаче, принципът и практиката на децентрализацията и конституционното признаване на автономните компетенции на общините и провинциите се превръщат в една от най-важните характеристики на системата.

Друга важна характеристика на холандската политическа и административна култура е постоянното търсене на **консенсус чрез консултации**. Тази характеристика се отнася до факторите на национално ниво (кабинет, камари на парламента), както и до взаимоотношенията между правителството, провинциите и общините. Наличието на три представителни национални сдружения:

- ◆ Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Сдружение на общините (VNG; основано през 1907 год.; 100% членство);
 - ◆ Interprovinciaal Overleg, Сдружение на провинциите (IPO; основано през 1986 год.; 100% членство);
 - ◆ Unie van Waterschappen, Сдружение на водните съвети (UvW; основано през 1927 год.; 100% членство);
- способства за развитието на тази култура на консенсус и консултации, дори и без наличието на правна рамка

(каквото бе случаят до 1994 година). Неформалните контакти, политически и/или на ниво служители, са средството за осъществяване на консултацияния процес.

Правна рамка на консултациите

Независимо, че като цяло е прието да се използват неформални средства за постигане на консенсус, съществуват много случаи, в които консултации не се провеждат, провеждат се със закъснение или са про форма. IPO и VNG успяха да защитят нуждата от приемане на правна рамка за консултациите. Тази правна рамка бе въведена със сегашния Закон за общините (изм. 1992) и със сегашния Закон за провинциите (изм. 1992). И в двата закона има почти еднакви текстове, които задължават правителството да се консултира с общините и/или провинциите („или с орган, който може да се смята за представителен за засегнатите общини/провинции“) по всички

въпроси и проектозаконали, които ги засягат.

Текстове от Закона за провинциите (със съкращения):

Член 110 :

„Компетентният министър информира, при поискване, провинциалните власти за мнението и намеренията си по въпроси, засягащи провинцията, освен ако общественият интерес не му забранява да направи това.“

Член 111 :

„Компетентният министър се консултира, при поискване, с провинциалните власти по въпроси, засягащи провинцията, освен ако общественият интерес не му забранява да направи това.“

Член 112 :

„Компетентният министър предоставя на засегнатите провинциални власти, или на орган, който може да се смята за представителен за тях, възможност, при необходимост в рамките определен срок, да дадат мнението си за проектозакон, който:

а. Изисква регулация или отсъждане от страна на провинциалните власти;

б. Значително променя задълженията или компетенциите на провинциалните власти.“

(...)

Член 114 :

„Министърът на вътрешните работи отговаря за координацията на всички национални политики, засягащи провинциите. Той разширява обхвата на политиките, определяни самостоятелно от провинциалните власти.“

(...)

Член 115 :

„Министърът на вътрешните работи разширява децентрализацията от името на провинциите.“

Съответните членове от Закона за общините са 112, 113, 114, 116 и 117.

Политически споразумения

Освен правната рамка за консултации съществува и друга, политическа рамка. От 1987 година насам всеки нов кабинет подписва *политическо споразумение* („bestuursakkoord“) с VNG и IPO. През март 1999 година бе подписано четвъртото такова споразумение. Тези политически споразумения съдържат (в допълнение към или под формата на по-конкретна интерпретация на законовите разпоредби):

◆ Правила за поведение в отношенията между трите нива на управление;

◆ Общи принципи за разпределянето на обществените средства между националното ниво, провинциите и общините;

◆ Отправни точки за двустранно или тристранно сътрудничество в определени области на обществената политика и/или за нови закони. Действащото в момента политическо споразумение определя три мащабни области за сътрудничество: социална инфраструктура и обществена безопасност; териториално-икономическа инфраструктура; качество на управлението. В това отношение политическото споразумение служи като общ план за местните, регионалните и националните власти по време на мандата на действащия кабинет.

Първото включване на правилата за поведение в политическото споразумение от 1987 година доведе до приемането на споменатите по-горе закони. С последното политическо споразумение се постига съгласие за приемане на нови, допълнителни правила и превръщане на вече приетите правни изисквания в общ „протокол“.

С настоящото политическо споразумение се въвежда и т. нар. „тристранна конференция“. Поне два пъти годишно следва да се организират срещи на представители на трите нива на управление. Срещите са под председателството на министър председателя и имат за цел обсъждане на осъществяването на общия план и евентуалното му осъвременяване или допълване при необходимост.

Подробно описание на консултацияния процес

Въпреки че към настоящия момент все още не съществува стандартна процедура, могат да бъдат посочени няколко общи характеристики на използваните практики:

1. Инициатива: може да бъде поета от всеки един от партньорите.

2. Периодичност: Консултациите по чл. 110 - 112 по принцип са еднократни. Тристранната конференция следва да се организира през определен интервал от време. Съществуват и други видове консултации, които са повече или по-малко периодични:

◆ Четиристранни консултации (Министерство на околната среда, IPO, VNG, UvW) по въпроси, свързани с околната среда (ръководни служители, 2 или 3 пъти годишно);

◆ Тристранни консултации (Министерствата на външните и вътрешните работи, IPO, VNG) по въпроси, свързани с ЕС и Съвета на Европа (ежемесечно; ръководни служители);

◆ Тристранни консултации (Министерство на финансите, IPO, VNG) по националния бюджет и по Провинциалните и Общинските фондове (веднъж годишно, на политическо ниво).

3. Време на провеждане: Консултациите по чл. 110 - 112 обикновено за-

почват на ранен етап от процеса на вземане на решение, например въз основа на проект за политическо намерение или проектозакон, което спомага за техния успех. Консултациите са повтарящ се, а не еднократен процес.

4. Незадължителни/задължителни: Консултациите по чл. 110 - 112 са задължителни. Останалите видове консултации не са задължителни, но въпреки това случаите, в които молба за двустранни или тристранни консултации получава отказ са малко на брой.

5. Официални/неофициални: Официални (на политическо ниво) консултации не се организират като индивидуален процес; те почти винаги се предшестваат и подготвят от неофициални контакти - на ниво служители, както и на политическо ниво.

6. Парламент/министри: По-голямата част от официалните консултации се провеждат между министрите (и техните министерства) и местните власти. Камарите на парламента също имат своето конституционно място и задължения, от които също произлизат множество формални и неформални контакти с представители на местните власти. Понякога тези контакти служат като средство за организиране на формални консултации с един или повече министри.

7. Роля на сдруженията: С изключение на консултациите относно индивидуални интереси на отделни общини и/или провинции или на техни групи, всички останали контакти между местните власти и правителството се осъществяват чрез сдруженията (VNG и/или IPO).

8. Национални въпроси/европейски въпроси: Европейските въпроси излизат извън обхвата на чл. 110 - 112. Най-общо казано, европейският процес на вземане на решения (в частност процеса на вземане на решения в Европейския съвет) е твърде слабо застъпен в обичайните и изпитани начини и процедури в рамките на холандската парламентарна демокрация. „Нормални“ консултационни процедури се прилагат само когато закони на ЕС се трансформират в национални закони.

Политическа перспектива

Децентрализацията не винаги означава прехвърляне на национални задължения, но може да бъде извършена и чрез разширяване на съществуващи компетенции или чрез разширяване обхвата на общинската или провинциалната автономия. На национално ниво сегашният кабинет формулира леко изменена позиция по дебата за децентрализацията. Децентрализацията или близостта вече не се разглеждат като политически цели сами по себе си, а се разглеждат в контекста на други възможности (и не винаги като необходимо условие) за повишаване качеството на работа на управлението като цяло

(на местно, провинциално и национално ниво).

Като се изключи общия „протокол“ за консултационните процедури (както е записан в последното политическо споразумение), все още остава твърде много работа в областта на формулирането на политиките и вземането на решенията в ЕС. На национално ниво се отделя голямо внимание на процедурни или дори правни разпоредби, гарантиращи изпълнението на решенията и изискванията на ЕС от местните власти. IPO и VNG наблягат върху необходимостта от ранно включване на местните и провинциалните власти в подготовката на европейските политики и закони. И двата подхода са включени в плана към политическото споразумение.

Оценка на процедурите

IPO и VNG са убедени, че съществуващата правна рамка за консултационните процедури има нужда от подобрение. Въпреки че влезлите в сила през 1994 година закони доведоха до положителна промяна в отношението на министерствата като цяло, все още съществуват твърде много примери за липса на консултации или за организиране на консултации про форма, на много късен етап от законодателния процес.

Все още липсва процедура за консултиране на местните и регионалните власти по въпроси, свързани с европейското законодателство. Една такава процедура би дала на местните и регионалните власти реално влияние върху законодателния процес.

Примери за консултации

Положителни

Наскоро правителството предложи на сдруженията на всеки две години да се организира среща за обсъждане на всички въпроси, засягащи местните и регионалните власти.

Сътрудничеството и диалогът са особени видими в проекта на програмата за социално подпомагане.

Отрицателни

Правителството, без да се консултира предварително с представителните сдружения, реши да ограничи възможностите на местните и регионалните власти да налагат данъци във връзка с екологични проблеми.

Реакцията на сдруженията на това едностранно решение е една от причините, довели до въвеждането на споменатата по-горе среща на всеки две години.

ПЪРВИТЕ РЕЗУЛТАТИ СА ОБНАДЕЖДАВАЩИ

Община Пазарджик взе участие в Международния есенен технически панаир в Пловдив (27.9. - 2.10.2004 г.) съвместно с 10 други общини и ФРМС. Това е втора подобна инициатива на Фондацията за реформа в местното самоуправление, в която български общини чрез **Българското партньорство за местно икономическо развитие** (БПМИР - www.invest.bg) посещават изложение с цел установяване на контакти с евентуални инвеститори от чужбина и страната.

Представителите на Отдела за местно икономическо развитие на Община Пазарджик - главен експерт Крум Георгиев и старши експерт Георги Хамбарски - се свързаха и проведоха разговори с представители на немската компания Albomex Ltd., проявяваща интерес за инвестиция в България с оглед разширяване на производството си. След неколкостотин разговори по време на панаира двете страни се договориха за посещение на представители на Albomex Ltd. в Пазарджик с цел проучване възможностите за изграждане фабрика за дейността им.

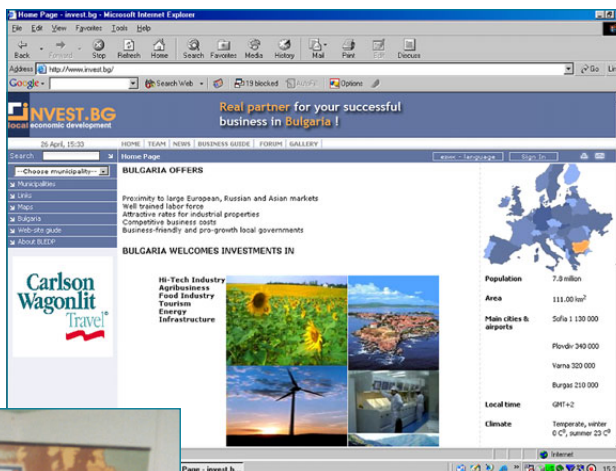
Фирма Albomex Ltd. е специализирана в производство и услуги на:

- ◆ Кабелни групи;
- ◆ Електронни компоненти;
- ◆ Електронни платки;
- ◆ Проектиране и развитие;
- ◆ Материално-техническо снабдяване;
- ◆ Тестване, опаковка и монтаж на готови продукти.

Albomex Ltd. е със седалище град Гермерсхайм, има договори и изпълнява поръчки към крупни германски и международни концерни като Siemens, Hewlett Packard, Agilend, ABB, Papst, SEW, Klink und Oechsle, Spengler.

По време на първото си посещение в Пазарджик от 17

до 20.10.2004 г. представители на фирмата се запознаха с възможностите за изграждане на фабрика за производство на кабелни групи в новата икономическа зона, както и с други свободни терени и сгради. Делегацията посети и се запозна с дейността на предприятието „Магнетик Медиа Механикс“ ООД и възможностите за коопериране на производство. Ръководството на фирма Albomex Ltd. първоначално ще

разкрие около 25 работни места, а намеренията на фирмата е до една година да разшири производството си и да бъдат открити до 100 нови работни места. Експертите по МИР от общината предоставиха на инвеститорите цялостно съдействие и беше уговорено второ посещение на представителите на „Albomex“ Ltd.

При второто си посещение в Пазарджик фирмата наем помещение от около 1000 кв. м и в момента с помощта на служители от общината се уреждат необходимите разрешителни и документи за най-скорошно започване на производство. Също така се преговаря за закупуване на терен, на който в последствие да се построи нова фабрика за производство и монтаж на кабелни групи и електронни платки.

ФРМС се гордее с тези резултати и вярва, че работата на БПМИР показва вярната посока на развитие на българските общини. ◆

КУРСОВЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

на

Центъра за обучение към ФРМС и Софийския университет „Св. Климент Охридски“ - катедра „Публична администрация“

На успешно завършилите се издава удостоверение за професионална квалификация от Софийски университет

До средата на следващата година ще бъдат проведени следните курсове:

- ◆ Устройство на територията от 12 до 14 януари 2005 г.
- ◆ Административен мениджмънт от 19 до 21 януари 2005 г.
- ◆ Управление на дейностите по опазване и възстановяване на околната среда на местно ниво от 26 до 28 януари 2005 г.
- ◆ Развитие на човешките ресурси от 2 до 4 февруари 2005 г.
- ◆ Стратегическо планиране от 9 до 11 февруари 2005 г.
- ◆ Общински социални услуги от 16 до 18 февруари 2005 г.
- ◆ Делова кореспонденция и документооборот от 23 до 25 февруари 2005 г.
- ◆ Местни финанси от 16 до 18 март 2005 г.
- ◆ Публична реч и публична презентация от 23 до 25 март 2005 г.
- ◆ Лобиране - от 6 до 8 април 2005 г.
- ◆ Туризъм - от 13 до 15 април 2005 г.
- ◆ Връзки с обществеността - от 20 до 22 април 2005 г.
- ◆ Управление на проекти - от 27 до 29 април 2005 г.
- ◆ Протокол и етикет - от 11 до 13 май 2005 г.
- ◆ Основи на пътната инфраструктура от 18 до 20 май 2005 г.
- ◆ Електронно управление - от 25 до 27 май 2005 г.
- ◆ Информационни технологии в общините от 8 до 10 юни 2005 г.
- ◆ Водене на кампании - от 15 до 17 юни 2005 г.
- ◆ Управление на общинска собственост от 22 до 24 юни 2005 г.
- ◆ Управление на конфликти от 29 юни до 1 юли 2005 г.
- ◆ Сравнително европейско управление
- ◆ Местна сигурност и обществен ред
- ◆ Формиране на политики и стратегии в публичната сфера

На Втория балкански форум по качество, провел се на 18 и 19 ноември 2004 година в Резиденция "Бояна", Лъчезар Росенов, председател на УС на ФРМС, бе награден с паметен плакет

"За принос в усъвършенстване на управлението".

Екипът на ФРМС честити на г-н Росенов отличieto и му желае нови творчески успехи през 2005-а година!

Николета Ефремова и Веселина Комитска от ФРМС взеха участие в първата съвместна среща по проект ILME „Приложение на принципите на управлението на ученето през целия живот в различни обучителни организации“, финансиран по програма Сократ - Грюндвиг 1 на Европейската комисия, продължение на проект „Прилагане на принципите на учене през целия живот в образованието“, осъществяван от ФРМС в периода октомври 2003 - юни 2004 г.

Срещата се проведе в Талин в периода 28 - 30 ноември 2004 г. Проектът включва 7 партньорски организации от Холандия, Италия, Германия, Великобритания, Естония и България и се координира от Центъра за обучение на естонското бизнес училище.

Целите на двугодишния проект са: разработване на обучителен курс „Управление на ученето през целия живот на различните образователни нива“ и подготовката на учебен материал.

Курсът ще бъде с продължителност от 5 дни или 36 учебни часа и ще бъде предлаган на управленските екипи от различни образователни институции - училища, центрове за професионално обучение, университети и други организации, предлагащи курсове за обучение на възрастни. Ще бъде сформиран и международен екип от лектори, който ще тества курса в шестте страни участнички в проекта.

От 15 до 17 декември 2004 г. Букурещ бе домакин на международна конференция под надслов „**Регионална стабилност чрез партньорство**“. Събитието се проведе в рамките на програма „Неправителствените организации от Цент-

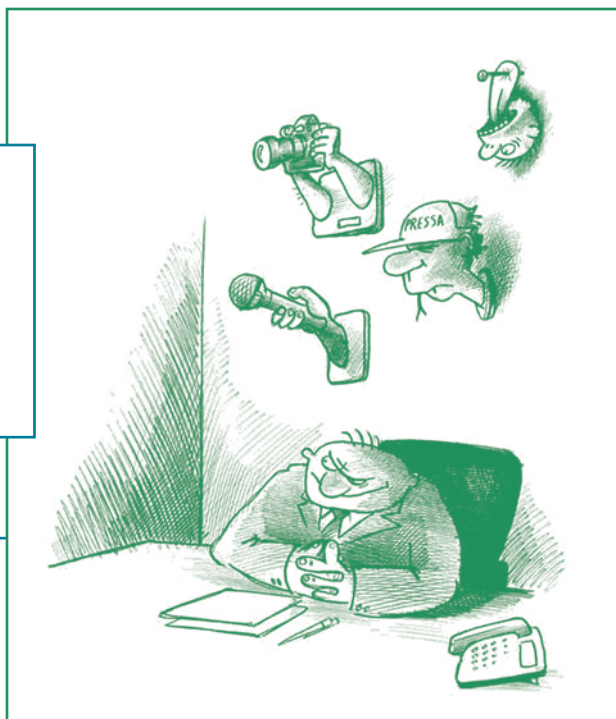
рална и Източна Европа в подкрепа на Пакта за стабилност“, реализирана от Фондация за демократична промяна - Румъния.

Конференцията предложи форум за споделяне на опит и добри практики на широк спектър от правителствени институции, донори и неправителствени организации, които заедно обсъдиха и формулираха обща стратегия за укрепване на международните партньорства и мрежи на неправителствените организации в региона в контекста на бъдещите приоритети и инициативи, залегнали в Пакта за стабилност.

На форума Марина Димова представи опита на ФРМС, свързан с реализирани международни и транс-регионални инициативи и проекти.

Новогодишно

Кметът призна, че няма пари за зимно почистване на града. Затова Общинският съвет взе решение средната температура на въздуха през февруари месец да се повиши на 15°C.

ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ...

календар - януари

През януари 2005 г. Фондацията за реформа в местното самоуправление започва реализирането на трета фаза на Програма „Подобряване на социалната среда, която ще продължи до август 2006 г. Тя гради върху постигнатото и поуците от втората фаза, 2002 - 2004 г., в която бяха подкрепени инициативи на нестопански организации, в партньорство с местната власт и други заинтересовани страни, за подобряване на социалната среда в десет пилотни общини.

Целите на програмата са да усъвършенства моделите на общуване и да насърчи партньорства за подобряване на социалната среда между граждани и местна власт в България; да изгради възможности у местни граждански групи за активно отстояване на своите позиции и решаване на проблеми чрез използване на местните ресурси; да повиши възможностите на местната власт да решава социални проблеми в сътрудничество с маргинализирани и други социални групи, активни на местно ниво; да подобри социалната среда чрез реализиране на проекти от и в полза на местните общности; да подобри сътрудничеството между местната власт и гражданите при предоставянето на социални услуги.

Очакваните резултати са пилотните общини, с техническата и финансова помощ на Програмата, да постигнат консенсус за приоритетите в своята социална политика; да придобият практически умения за осъществяване на конкретни съвместни действия; и за изградят механизми за предоставяне на социални услуги и включване на подпомаганите лица и групи в живота на общността.

В седмицата от 30 януари до 5 февруари 2005 г. ФРМС организира обучение за специалистите по местно икономическо развитие в две групи:

- Основи на местното икономическо развитие; и
- Курс за напреднали.

В обучението ще участват специалистите по местно икономическо развитие от общините, които са част от Българското партньорство за местно икономическо развитие и работят по проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“ в рамките на пета фаза на Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини.

Обучението ще се води от г-н Филип Дънълп, директор икономическо развитие на град Обърн, САЩ, и група американски експерти в областта на местното икономическо развитие.

Фондацията за реформа в местното самоуправление организира среща на представители на мисиите на Американската агенция за международно развитие от Централна и Източна Европа на тема „Местното икономическо развитие в Източна Европа. Успешни стратегии“. Конференцията е по инициатива на Международната асоциация на градските управы, Вашингтон, САЩ, и ще се проведе в периода 23 - 27 януари 2005 година в София.

Предвижда се посещение в две български общини, което ще бъде практическата част от представянето на България. Успехите на проект „Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини“ на ФРМС ще бъдат презентирани от г-жа Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС.

Изданиято се финансира от Американската агенция за международно развитие, Вашингтон, САЩ

Главен редактор Гинка Капитанова Редакционна колегия Росица Рагичева, Мартина Димова

Адрес: бул. „Йерусалим“, бр. 51; Бизнес-сграда, Офис 2; жк Мадост-1; София 1784

тел./факс: (02) 976 89 89

www.fgr.bg

fgr@fgr.bg

